

نگاهی به زمینه های رواج عرفان های نوظهور

قصه عرفان های دروغین از آنجا شروع می شود که پس از کنار گذاشتن دین و اعتقادات مذهبی در غرب، بحران معنویت بنیاد تمدن غرب را متزلزل کرد و زندگی به سبک غربی برای مردم غیر قابل تحمل شد.

'عرفان های وارداتی'، 'عرفان های انحرافی' و 'عرفان های سکولار'، عناوین متفاوت و اسم هایی با معانی متنوع هستند که هر کدام می توانند به ویژگی ها و ابعادی از یک جریان تازه که شاید از چهار دهه پیش در غرب شروع شده و کل دنیا را هم دربر گرفته، اشاره کند.

صدای شیعه: قصه عرفان های دروغین از آنجا شروع می شود که پس از کنار گذاشتن دین و اعتقادات مذهبی در غرب، بحران معنویت بنیاد تمدن غرب را متزلزل کرد و زندگی به سبک غربی برای مردم غیر قابل تحمل شد.

در پی این بحران های معنوی و معرفتی، جنبش های دانشجویی در دهه های 1960 و 1970 آمریکا و اروپا را فراگرفت. این امر باعث شد تمدن غرب در صدد ترمیم خودش برآید. یعنی بعد از سال ها کنار گذاشتن دین و کوشش در جهت حذف معنویت و باور به عالم ماوراء ماده، مشکلات و بحران های روانی و اجتماعی متنوعی برای غرب پیش آمد که همه بر آمده از عدم پاسخگویی مدل زندگی مدرن به نیازهای ژرف انسانی بود.

تمدن غرب همانطور که با نظریه دولت رفاهی در برابر گسترش مارکسیسم و کمونیسم خود را ترمیم کرد و پایدار نگه داشت، در برابر تمناي فطري خداجويي و معنويت خواهی انسان معاصر و گسترش ادیان آسمانی و معنویت های راستین دست به ترمیم خود زد و جریان های متنوعی را به نام معنویت، عرفان و حتی دین معرفی کرد و به سبک تبلیغات کالاهای اقتصادی به ترویج آنها در دنیا پرداخت. کسانی نظیر 'پائولو کوئیلو'، 'لوئیز هی'، 'ماهاریشی ماهش' و دیگران چگونه می توانستند عالم گیر شوند اگر شبکه های گسترده نشر و پخش و رسانه ها و سرمایه های عظیم به حمایت از آنها به کار نمی افتاد؟

** ادیان عصر جدید !!

امروزه این جریان های معنویت گرای نوظهور به نام ادیان عصر جدید شناخته می شوند و همانطور که در دانشگاه های کشور ما چند واحد معارف و اخلاق به دانشجویان تدریس می شود، دو واحد ادیان عصر جدید در برنامه واحدهای عمومی دانشگاه های معتبر دنیا نظیر دانشگاه ویرجینیا گنجانده شده است تا دانشجویان با آنها آشنا شده و برای ارضاء امیال و انگیزه های معنوی خود از آنها استفاده کنند.

** ادیانی بر پایه سنت های کهن

برای تولید این دین ها معمولا به سمت سنت های کهن معنوی رفتند؛ از سنت هایی که در بین قبایل سرخ پوستی آمریکا بود تا سنت های معنوی بودیسم و هندوئیسم در شرق دور. این دین ها تا حدودی می توانستند آسیب هایی که ساکنان تمدن غرب را آزرده می کرد و رنج می داد و آنها را با مشکلات و بحران هایی مواجه می کرد ترمیم کنند.

عرفان سرخ پوستی، شامانیسم (اندیشه های کارلوس کاستاندا)، بلک متال (مرلین منسون)، عرفان نئو بودیسم و تائوئیسم، ماهاریشی ماهش (tm)، فالون دافا، عرفان هندویی، تانترا، عرفان یهودی و مسیحی و کابالا از جمله این عرفان ها هستند که هر کدام با رنگ و لعابی خاص به جذب انسان ها می پردازند اما جوهره مشترک همه این عرفان های ساختگی این است که می خواهند از عالم ماده فراروی داشته باشند و به این نظام شالوده تحکیم شده تمدن مدرن نه بگویند.

** آموزه های عرفان های نوظهور

آموزه های این مکاتب ساختگی از مواد مخدر شروع می شود و حتی روابط آزاد جنسی را هم به اسم معنویت گرایی شامل می شود، تا ریاضت کشیدن و رژیم های غذایی ویژه مثل گیاه خواری و اعتقاد به تناسخ.

بسیاری از معنویت های انحرافی اعتقاد به خدا را هم به صورت کاملاً تحریف شده مطرح می کنند. مثلاً مکتب 'اکنکار' صریحاً خدا را مطرح می کند، اما این حرف ها هماهنگ با مبانی مستحکم دینی نیست و نمی تواند واقعاً زندگی انسان را تغییر دهد.

**** دلایل گرایش به عرفان های ساختگی**

دلایل شیوع این عرفان ها متعدد است. صنعتی شدن جوامع و کاهش عواطف و احساسات در میان مردم و افسردگی و خستگی ناشی از آن از جمله عوامل موثر در گرایش به این نوع مکاتب در جوامع غربی هستند .

به علت شیوع روز افزون ساختارها و روابط غربی ، بسیاری از ابتلائات و مشکلات فکری و اخلاقی آن جوامع به کشور ما نیز سرایت کرده است لذا در معنویت هم نسبت به معنویت غربی پذیرا تر هستیم زیرا انسجام ساخت های مختلف زندگی را در راستای ارزش های غربی حفظ می کند.

به روز نبودن و عدم عرضه و معرفی صحیح و روز آمد ابعاد و زوایای عرفان اسلامی موجب شده است تا بسیاری از طالبان عرفان به سوی مکاتب غربی گرایش پیدا کنند.

عرفان های نوظهور با بیانی جذاب و نو و با توجه به نیاز های بشر امروزی به اخلاق ، آرامش ، شادی و معنویت به ترویج آموزه های اینچنینی برای بشر خسته صنعت زده کرده اند که این امر در خلا معرفی صحیح و قابل فهم عرفان دینی موجب گمراهی جوانان بسیاری شده است لذا لازم است با معرفی ابعاد عرفان اسلامی از راه های مختلف فرهنگی و هنری و معرفی نمونه های عملی این عرفان ، از فرو غلتیدن جوانان و نوجوانان کشور به مهلکه این مکاتب دروغین جلوگیری شود.

ایرنا